

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/133/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014201116
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumanu
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014201116.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Soni Langovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci navrhovateľa: A. D., Y., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 672/2014-KaKE, r.z. 47208/2014 zo dňa 08. augusta 2014, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/46/2014-12 zo dňa 27. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/46/2014-12 zo dňa 27.01.2015 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 672/2014-KaKE, r.z. 47208/2014 zo dňa 08.08.2014 a navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Odporca predmetným rozhodnutím navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci s poukazom na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“). Vo veci, s ktorou sa navrhovateľ obrátil na Centrum právnej pomoci nebola vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že v priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že v danom prípade rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/183/2011-114 zo dňa 25.04.2012, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu v Rožňave č. k. 10C/54/2010-76 zo dňa 21.02.2011 vo výroku o

povinnosti žalovaných vyprat' označený byt a zmenený vo výroku o poskytnutí bytovej náhrady, nadobudol právoplatnosť dňom jeho doručenia právnej zástupkyňi navrhovateľa advokátke Márii Ďurajovej, t.j. dňom 24.05.2012, ktorej tento i jeho manželka udelili plnú moc na zastupovanie v uvedenom občiansko-právnom konaní. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení, postup všeobecného súdu pri doručovaní predmetného rozhodnutia krajského súdu bol v súlade so zákonom. Uvedeným dňom začala navrhovateľovi plynúť aj jednomesačná lehota na podanie dovolania v zmysle § 240 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a táto uplynula dňa 24.06.2012, ktorý pripadol na nedeľu, preto sa presunul na najbližší pracovný deň 25.06.2012. Navrhovateľ podal dovolanie osobne na Okresnom súde Rožňava až dňa 16.07.2012, t.j. po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Preto odporca pri posudzovaní jeho nároku na poskytnutie právnej pomoci správne tieto skutočnosti vyhodnotil ako zrejmu bezúspešnosť sporu, t.j. dovolacieho konania, pre zastupovanie v ktorom navrhovateľ predmetnú žiadosť podal. Pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci sa vyžaduje kumulatívne splnenie zákonom stanovených podmienok, nebolo možné pre nesplnenie podmienky neexistencie zrejmej bezúspešnosti sporu predmetný nárok navrhovateľovi priznať. Pokiaľ sa právna zástupkyňa navrhovateľa, ktorej udelil plnú moc na zastupovanie v občiansko-právnom konaní dopustila vo vzťahu k nemu ako klientovi pochybenia, resp. porušenia určitej svojej zákonnej povinnosti, môže sa obrátiť na Slovenskú advokátsku komoru, resp. ak by mu v tejto súvislosti vznikla škoda, má právo požadovať od advokáta náhradu škody, spôsobenú mu pri poskytovaní právnych služieb.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že odporca mu prizná nárok na poskytovanie právnej pomoci v dovolacom konaní. V dôvodoch odvolania namietal, že Centrum právnej pomoci žiadal o poskytnutie právnej pomoci na zastupovanie v dovolacom konaní. Uviedol, že na advokáta nemá finančné prostriedky. Poskytnutie právnej pomoci mu bolo zamietnutá z dôvodu, že bola zmeškaná lehota na podanie dovolania. K tomuto navrhovateľ uviedol, že na zastupovanie na okresnom a krajskom súde mu bola pridelená na požiadanie právna zástupkyňa JUDr. Mária Ďurajová, ktorá ho v predmetnej veci zastupovala. Okresný súd Rožňava mu zasielal všetky písomnosti na jeho adresu, až rozsudok krajského súdu nebol doručený ani jemu, ani jeho manželke a deťom, ale právnej zástupkyňi. Manželka sa o tomto dozvedela až na okresnom súde dňa 21.05.2012, keď bola nahliadnuť do spisu. Následne kontaktovala právnu zástupkyňu, ktorá však uviedla, že ich o predmetnom rozsudku krajského súdu zabudla informovať. Následne im právna zástupkyňa poradila, aby dali žiadosť o doručenie predmetného rozsudku ich deťom. Táto žiadosť bola podaná dňa 22.05.2012 na okresnom súde a následne im boli rozsudky doručené. Navrhovateľovi nebol predmetný rozsudok krajského súdu doručený, z toho dôvodu podľa jeho názoru nie je možné, aby zmeškal lehota na podanie dovolania. Zároveň podal aj sťažnosť na okresný súd ohľadom vyznačenia právoplatnosti na predmetnom rozsudku.

III.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za zákonný a vecne správny. Krajský súd sa v ňom vysporiadal s relevantnými skutkovými okolnosťami, a preto navrhol, aby odvolací súd predmetný rozsudok potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo verejné vyhlásenie rozsudku oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 3 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa konania podľa

tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd SR z obsahu súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav, tak ako ho podrobne popísal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktorý odkazuje a len na zdôraznenie dodáva, že navrhovateľ požiadala o poskytnutie právnej pomoci vo veci podaného dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/183/2011-114 zo dňa 25.04.2012 vo výroku o povinnosti žalovaných vypratať byt. V tomto konaní bol navrhovateľ ako aj jeho manželka zastúpení advokátkou Máriou Ďurajovou na základe písomného splnomocnenia. Táto advokátka prevzala predmetný rozsudok krajského súdu dňa 24.05.2012, a teda v tento deň nadobudol voči navrhovateľovi a jeho manželke predmetný rozsudok právoplatnosť. Navrhovateľ podal proti predmetnému rozsudku krajského súdu dovolanie dňa 16.07.2012.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 49 ods. 1 O.s.p. ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.

Podľa § 159 ods. 1 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 240 ods. 1 O.s.p. účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Ak odvolací súd vydal opravné uznesenie, plynie táto lehota od doručenia opravného uznesenia.

Senát Najvyššieho súdu SR poukazuje na ustanovenia § 25 ods. 1 O.s.p., § 49 ods. 1 O.s.p. a § 159 ods. 1 O.s.p., ktoré cituje vyššie a z ktorých vyplýva, že ak má účastník konania v konaní pred súdom advokáta, doručujú sa písomnosti, a teda aj predmetný rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/183/2011-114 zo dňa 25.04.2012 len advokátovi. Súd nie je povinný doručovať písomnosti aj samotnému účastníkovi konania, iba ak by mal účastník konania niečo sám vykonať. Doručenie rozsudku však pod túto skutočnosť nespadá. Advokát na základe udeleného plnomocnenstva v konaní pred súdom za účastníka konania na súde koná, preberá zásielky zo súdu a vykonáva ďalšie úkony, na ktoré ho klient splnomocnil. Skutočnosť, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/183/2011-114 zo dňa 25.04.2012 nebol navrhovateľovi doručený nie je v tomto smere relevantná, keďže za riadne a platné doručenie sa považuje doručenie jeho advokátke dňa 24.05.2012. Žiadne ďalšie doručovanie nie je potrebné, a preto skutočnosti, ktoré uvádza navrhovateľ v podanom odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/46/2014-12 zo dňa 27.01.2015. V prípade, ak aj Okresný súd Rožňava doručoval iné písomnosti aj priamo navrhovateľovi, nebola to jeho zákonná povinnosť, pokiaľ bol navrhovateľ v konaní zastúpený advokátom a okresný súd tak vykonával doručovanie navyše, ktoré nemalo právnu relevanciu, keďže riadne doručenie je len také, ktoré je adresované advokátovi.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihladne

najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Po zistení, že vo veci žiadosti o priznanie nároku na právnu pomoc je daná právomoc odporcu v zmysle § 3 zákona č. 327/2005 Z.z., pristúpil odporca k zisťovaniu, či sú naplnené aj ostatné zákonné požiadavky, vrátane toho, že nejde o prípad zrejmej bezúspešnosti konania. Dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺnil jednu z kumulatívne stanovených podmienok pre priznanie právneho zastúpenia, preukázanie, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu z dôvodu, že zmeškal lehotu na podanie dovolania. Dovolanie mal podať najneskôr dňa 25.06.2012. Zo skutočností vyplýva, že v danom konaní pravdepodobne pochybila advokátka, keď dňa 24.05.2012 prevzala rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/183/2011-114 zo dňa 25.04.2012 a nepodala voči nemu opravný prostriedok, prípadne o ňom neinformovala navrhovateľa, avšak toto pochybenie nezakladá dôvod na zmenu napadnutého rozsudku a priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci vo veci podaného dovolania. Je potrebné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a je nevyhnutné vyhodnotiť, či existujú materiálne dôvody na jeho podanie. Len formálne podanie dovolania neznamená, že dovolateľ by mal vo veci úspech.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie odporcu vychádzalo zo správne zisteného skutkového stavu a vo vzťahu k posudzovaným podmienkam na priznanie práva navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti. Odporca pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu postupoval v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. Rozhodujúca skutočnosť, ktorá spôsobila, že vo veci nebolo možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu bola tá, že dovolanie bolo podané po zákonom stanovenej lehote, a teda oneskorene.

Krajský súd vyhodnotil závery odporcu ako podložené a správne, preto aj podľa Najvyššieho súdu SR je namieste skonštatovať vecnú a právnu správnosť jeho hodnotenia, a teda aj vecnú správnosť výroku rozsudku prvostupňového súdu. Preto najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 224 ods. 1, 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.